

PROVOCĂRI LA IMPLEMENTAREA RESURSELOR EDUCAȚIONALE DESCHISE

**Aliona NAGOREANSCAIA, profesor de fizică și informatică,
Centrul de Excelență în Servicii și Prelucrarea Alimentelor, mun. Bălți**

Abstract. *Implementation of OER is in line with the Education Development Strategy for the years 2014-2020 “Education 2020”.*

Using OER allows lifelong learning and can be combined with traditional learning. The idea of opening education belongs to MIT in the 1990s, but the concept of OER was approved by UNESCO in 2002.

Using OER offers a number of advantages such as flexibility of learning time, free access to educational resources.

In Moldova, open education is promoted by the PRO Didactica Educational Center, which promotes national and inertial OER.

The experience of using such resources by other countries shows that they are mainly applicable to higher education.

Implementarea resurselor educaționale deschise în procesul de instruire, este în concordanță cu Politicile naționale corelate cu aplicarea Tehnologiilor Informaționale, inclusiv cu dezvoltarea competențelor digitale, elaborarea și implementarea conținuturilor educaționale digitale, descrise în Strategia de Dezvoltare a Educației pentru Anii 2014-2020 „Educația-2020” [3].

Aflându-ne în cadrul etapei moderne de informatizare a educației, educația deschisă a lărgit granițele tradiționale, satisfăcând nevoile oamenilor în procesul de învățare pe întreg parcursul vieții [7]. Utilizarea resurselor educaționale deschise devine relevantă în cadrul sistemului educațional, luând în considerare publicațiile pe această temă, în timp ce eficacitatea acestuia este echivalentă cu cea tradițională [6].

Ideea utilizării unor astfel de resurse a apărut în anii 1990, însă lansarea acestora a fost realizată de Institutului de Tehnologie din Massachusetts Institutul (MTI), în 2001 prin lansarea proiectului *Open Courseware* și a creat acces deschis la materialele sale.

Noțiunea de RED (resurse educaționale deschise) propusă de D. Atchins, Dj. Braun, A. Hammoda pentru prima dată a fost introdusă la Forumul UNESCO din 2002.

Resursele educaționale deschise (RED) sunt materiale pentru învățare, predare, cercetare sau alte scopuri educaționale care pot fi folosite, adaptate și redistribuite liber, fără constrângeri – sau cu foarte puține restricții – legate de drepturile de autor [4].

Studiind lucrările unor cercetători precum D. Atkins, Н.В. Днестровская, Е.В. Калиновская, s-au reliefat un șir de avantaje în utilizarea RED:

- flexibilitatea în planificarea timpului de studiu;
- accesibilitatea – RED sunt accesibile tuturor doritorilor de a studia;
- existența licenței libere, sub care se publică RED, permite utilizarea și modificarea acestora;
- promovarea instituțiilor de învățământ – deoarece inițiativa de a distribui materiale într-un mod deschis aparține universităților cu renume mondial, astfel își sporesc reputația câștigând prestigiu și atrag mai mulți elevi/studenti;
- încrederea în calitatea informațiilor primite – în legătură cu popularitatea utilizării licențelor deschise, calitatea informațiilor furnizate de astfel de resurse, este la nivel înalt.

Avantajele utilizării RED pentru elevi [5]:

- aplicarea cunoștințelor într-un context mai larg;
- suport pentru abordări centrate pe elev, individualizate, nonformale;
- dezvoltarea abilităților (de exemplu, aritmetica), prin elaborarea de RED generice care pot fi reutilizate și recontextualizate în diferite domenii;
- posibilitatea de a testa materialele înainte de predare și a le compara cu altele de la cursuri similare;
- oportunitatea de a se implica în inițiative RED, prin contribuție la dezvoltarea, testarea sau evaluarea acestora, prin activități de marketing, acționând împreună cu alți colegi sau individual;
- experiențe autentice de „viață reală” prin intermediul RED ce asigură legătura cu eventuali angajatori sau cu sectoare profesionale.

Dezavantajele:

- lipsa comunicării orale;
- motivația scăzută a profesorilor la elaborarea RED;
- informarea insuficientă despre metodele de utilizare și realizare a RED.

Schimbările produse în sistemul de învățământ actual au condus la majorarea orelor pentru studiu individual. Acest fapt creează un șir de dificultăți de selectare a materialului calitativ pentru studiu. Astfel, apare necesitatea creării unor materiale didactice care permit accesul liber la ele, iar una din soluții fiind aplicarea RED în procesul de instruire.

Republica Moldova, alături de alte peste 50 de state, și-a asumat angajamente internaționale ce țin de deschiderea datelor publice și renunțarea la dreptul de proprietate intelectuală, tocmai pentru a încuraja crearea de servicii și produse noi, utilizând datele existente. Această inițiativă – denumită Parteneriat pentru Guvernare Deschisă (www.opengovpartnership.org) – a fost lansată în anul 2011 de SUA [8]. Și la nivel european a fost realizată o serie de acțiuni vizând promovarea datelor deschise, Comisia Europeană elaborând o serie de documente de politici publice prin care se încurajează reutilizarea informației în mod inovator și crearea de materiale educaționale sub licențe deschise, cu scopul de a îmbunătăți calitatea și accesul la educație [1].

Educația deschisă în Republica Moldova este promovată de Centrul Educațional PRO DIDACTICA, cu sprijinul financiar al Fundației *Institutul pentru o Societate Deschisă*, în cooperare cu *Programul de Sprijinire a Educației al Fundațiilor pentru o Societate Deschisă*, implementează proiectul *Educația Deschisă în Moldova: Aici și Acum*, **scopul proiectului** rezidă în a promova: (1) accesul publicului interesat (cadre didactice, cercetători etc.) la finanțare transparentă pentru crearea de RED și (2) conceptul de resurse educaționale deschise, prin conștientizare, susținere, inițiere de parteneriat, ceea ce poate duce la asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți. Printre beneficiarii acțiunii se numără elevi, cadre didactice, instituții, părinți, studenți, actori politici, instituții publice, ONG-uri etc. [2].

În cadrul proiectului au fost realizate un șir de RED, care sunt puse la dispoziția actorilor educației în calitate de RED naționale și pot fi accesate pe site-ul <http://red.prodidactica.md> [9].

Educația deschisă are propriile principii și caracteristici, și începe, de asemenea să funcționeze la același nivel cu cea tradițională. Astfel, resursele educaționale deschise, fac parte a educației deschise și reprezintă un mare interes pentru instituțiile de învățământ, deoarece oferă acces liber la materiale cunoscute instituțiilor de învățământ din întreaga lume pentru majoritatea elevilor/studentilor.

Analizând RED disponibile național, se constată faptul că, la etapa actuală de dezvoltare a educației deschise nu toate RED corespund cerințelor înaintate de sistemul educațional. Însă, la utilizarea RED de nivel internațional pot apărea impedimente legate de cunoașterea limbii, diferenței între programele de studiu.

La momentul actual, când sistemul de învățământ suferă o serie de schimbări și educația deschisă începe să funcționeze împreună cu cea tradițională, este dificil să nu menționăm importanța utilizării resurselor educaționale deschise. RED reprezintă o inovație în domeniul educației, cu toate acestea, experiența utilizării unor astfel de resurse de către alte țări arată că acestea sunt aplicabile în principal în învățământul superior.

Informatizarea educației duce adesea la crearea de noi forme de organizare a educației, printre care este și educația deschisă. Educația deschisă, contribuind în același timp diseminarea de noi forme de educație și formare. RED, fiind o parte a educației deschise, și o formă de promovare a acesteia. Principalele caracteristici a acestor resurse sunt accesibilitatea, direcția științifică și disponibilitatea licențelor deschise. Scopul principal al RED fiind oferirea accesului liber la învățământ pentru majoritatea elevilor/studentilor. RED, ca un concept complex, constă din mai multe componente importante care sunt utilizarea cursurilor online plasate sub licențe libere.

Bibliografie:

1. Gorincioi V. Comunicat de presă *Lansarea proiectului „Educația Deschisă în Moldova: Aici și Acum”*. Disponibil la: <http://prodidactica.md/comunicat-de-presa-lansarea-proiectului-educatia-deschisa-in-moldova-aici-si-acum/> (vizitat 12.07.2018).
2. Gorincioi V. (coord.), Cumpăna P. *Educația Deschisă în Moldova: Aici și Acum*. Disponibil la: <http://prodidactica.md/portfolio/educatia-deschisa-in-moldova-aici-si-acum/> (vizitat 15.07.2018).
3. *Hotărârea Guvernului nr. 944 din 14 noiembrie 2014. Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”*. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 21.11.2014, Nr. 345-351 (1014).
4. *Ressources éducatives libres* [online], UNESCO. Disponibil la: <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/access-to-knowledge/open-educational-resources/what-are-open-educational-resources-oers/> (vizitat 17.02.2018).
5. *Resurse Educaționale Deschise*. Biblioteca digitală blog definiții. Disponibil la: <http://www.acces-deschis.ro/oer>, accesat 18.02.2018
6. Мамонова Ю.А. *Создание и функционирование системы открытого образования*. In: Инновационные проекты и программы в образовании, 2015, №3, с. 24-27. Disponibil la: <https://cyberleninka.ru/article/v/sozdanie-i-funktsionirovanie-sistemy-otkrytogo-obrazovaniya> (vizitat 28.02.2018).
7. Солдаткин В.И. *Преподавание в сети интернет*. Москва: Высшая школа. 2003.
8. www.opengovpartnership.org
9. <http://red.prodidactica.md>